

Utredning lätt, medelsvår eller svår hjärnskada

Bedömning

Resurser och problem utifrån helhetsperspektiv: Kroppsfunktion, aktivitet, delaktighet, omgivnings- och personfaktorer.

Bedömning av funktionsnedsättning enligt ICF:

Ingen, frånvarande, försumbar	0-4%
Lätt, låg	5-24%
Medel, ganska stor	25-49%
Grav, hög, stor, extrem	50-95%
Fullständig	96-100%

Arbetsterapeut

Utredning påbörjas enligt OTIPM med observation inom Aktivitet/delaktighet och utifrån det väljs lämpliga instrument på kroppsfunktionsnivå och fördjupad observation inom Aktivitet/delaktighet. I analys/bedömning av utredningar inom alla områden tydliggörs hur problem och resurser på kroppsfunktions- och omgivningsnivå påverkar aktivitet och delaktighet.

Kroppsfunktioner

Psykiska funktioner

- Cognistat, MoCa, MFS, CSB, DBF
- KSB
- TMT-A och B
- Kognitiv checklista vid bedömning av ADL-förmåga
- Mental trötthet med Mental Fatigue Scale (MFS)
- Förarbedömning teoretisk

Sinne och smärta

- Ytlig och djup känsel
- Sensorisk gnosis med instrument DBF
- Smärta intervju
- VAS-skalan/NRS-skala

Hjärta och kärl

- Ödemmätning: "Figure of eight"
- Pittingtest

Neuromuskuloskelettalt

- Gripitt

Aktivitet och delaktighet**Lärande och tillämpa kunskap**

- Observation i aktivitet av målinriktade sinnesupplevelser, grundläggande lärande, att tillämpa kunskap
- Att läsa, skriva, räkna, hantera dator, telefon, larm, inlärd strategier

Allmänna uppgifter och krav

- Observation i olika aktiviteter som är aktuella för det patienten prioriterar och behöver utföra, ex av uppmärksamhet, minne, exekutiva förmågor
- Användning av kognitiva strategier, aktivitetsmönster
- Upplevelse av problem med aktivitetsutförande COPM Canadian Occupational Performance Measure
- Upplevelse av delaktighet i vardagens aktiviteter GAP
- Visuell uppmärksamhet, visuell neglect. CBS - Catherine Bergego Scale
- Uppmärksamhet, minne och orientering CFQ - The Cognitive Failures Questionnaire
- Minne och orientering – RBMT
- PSFS Patientfunktionell skala

Kommunikation

- I samråd med logoped, använda kommunikationssätt, talsyntes, dator, telefon mm

Förflyttning

- Nine Hole peg test
- Box and Blocks
- Sollerman test 4, 8 och 10 for nerve Injuries
- AHA, assisting Hand assessment
- Observation i aktivitet att ändra och bibehålla kroppsställning, bära, flytta och hantera föremål och gå röra sig omkring, förflytta sig med hjälp av transportmedel. I observation och analys - AMPS-struktur men inte dataprogram
- Bilkörning, utredning i praktisk situation

Personlig vård

- Observation och/eller intervju av aktivitetsutförande och hjälpbehov
- FIM
- Sunnaas ADL-status

Hemliv

- Observation i aktivitet och/eller intervju
- AMPS-struktur
- Sunnaas ADL-status
- IAM

Viktiga livsområden

- Intervju, utbildning, nuvarande arbete/uppgifter och miljö
- DOA
- Arbetsplatsbesök

Socialt medborgerligt liv och samhällsgemenskap

- Intervju om sociala kontakter

Samhällsgemenskap

- Fritid

Omgivningsfaktorer**Produkter och teknik**

- Intervju
- Hjälpmedelsbehov
- Hembesök

Fysioterapeut

Se även Folkhälsa och sjukvård, vårdstöd, rehabilitering, fysioterapi, neurologi, dokumentation.

Anamnes: Bakgrundsinformation, vem är patienten, bakgrund och intressen, hur ser patientens liv ut, aktivitetsnivå, vad ska patienten komma tillbaka till.

Kroppsfunktioner**Psykiska funktioner**

- Medvetandegrad, orientering i tid/rum/person, energinivå, motivation, sömn, mental trötthet/hjärntrötthet, oro, perception, copingstrategi, spatial förmåga, minne, impulskontroll, latens, följa instruktioner, utförande av specifika uppgifter, apraxi, insikt, koncentration, kroppsuppfattning, neglect, taktil gnosis, stereognosi, uppmärksamhet, känsloreglering, exekutiva funktioner, tanketempo, informationsbearbetning, räkna, social interaktion - Utvärdering: RLAS, ABS - Agitated behaviour scale, Mental Fatigue Scale.

Sinnesfunktioner och smärta

- Yrsel (vestibulär funktion), uppfatta smak och lukt, stimulikänslighet, känsel för beröring, smärta, temperatur, proprioception, vibration, utsläckning, hemianopsi, nystagmus, huvudvärk, skuldersmärta, neurogen smärta. Utvärdering: Numerisk skala

Hjärta och kärl

- Ödem, saturation, puls, andning, sekretproblematik, hosta, lungfunktion, fysisk kondition, ortostatism, perifer cirkulation. Utvärdering: PEF, spirometri, ergometercykeltest, Physical cost index, 6 minuter gångtest

Ämnesomsättning

- Sväljning, dräggling, över- och undervikt, bukomfång, bukhöjd

Funktioner i köns- och urinorgan

- Bäckebottenmuskulatur, inkontinens, psykiska och fysiska funktioner avseende sexualakten.

Neuromuskuloskeletala och rörelsefunktioner

- Rörlighet - Bedömning av aktiv- och passiv rörlighet. Utvärdering: Range of motion
- Motorik - Grov kraft, uthållighet, uttrötthet, isolerade rörelser, synergibundenhet, pares, finmotorik, muskellängd, muskeltonus, spasticitet, klonus, reflexer, posturala reaktioner såsom upprättnings-, jämvikts- och skyddsreflexer, koordination, dysmetri, diadokokinesi, fingertappning, öga-hand-koordination, dystoni. Utvärdering: 0-5 skalan, Modifierad Ashworth (0-5), Modifierad Penns skala (0-4), klonusskala (0-3), Numerisk skala, koordinationstester
- Gångmönster - Gånganalys

Hud

- Trycksår, ärr, riskbedömning för trycksår

Aktivitet/delaktighet**Lärande och att tillämpa kunskap**

- Målinriktad användning, tänka, läsa, räkna, skriva, lösa problem, fatta beslut, nyinläring. Fatta beslut och genomföra val.

Allmänna uppgifter och krav

- Företa enstaka uppgifter - Påbörja en uppgift, organisera tid, rum och material. Planera, sätta mål, genomföra och avsluta samt upprätthålla en uppgift, uthållighet i arbete.
- Genomföra daglig rutin - Planera och hantera tid och energi vid genomförandet av de aktiviteter som innefattas i dagliga rutiner under hela dygnet.
- Hantera stress och andra psykologiska krav - Krav som ställs för att genomföra en uppgift, att hantera ansvarstagande, stress och kris.

Kommunikation

- Förstå och uttrycka sig verbalt och icke verbalt

Förflyttning

- Balans - Inta eller ändra kroppsställning för att bibehålla samma position. Postural kontroll, bedömning i sittande, stående och gående. Med eller

utan kognitiv uppgift. Utvärdering: Timed up and go, Bergs balansskala, BDL balanstest, Best-Test

- Hållning - Liggande, sittande, stående, statisk balans, lod- och mittlinje, symmetri i vila och/eller i rörelse
- Förflyttning och gång - Inta eller ändra kroppsställning från liggande till sittande, från sittande till sittande, från sittande till stående samt gående, vändningar i sängen, upp/ner från golv, gå, springa, trappgång, krypa, gå i olika riktningar, sitta på huk, sitta på knä, sparka boll, cykla mm
Utvärdering: S-COVs, M-MAS, Chair stand test, 10 meter gångtest, 6 minuter gångtest, TUG Timed up and go
- Förflyttning med hjälpmedel - Förflyttning med rullstol och gånghjälpmedel
- Använda transporthjälpmedel - Använda allmän kommunikation som buss och tåg
- Förarbedomning Trafikmedicin
- Använda arm och hand - Förflytta föremål från en plats till en annan, använda armar och händer, finmotorik, hantera föremål

Personlig vård

- Hygien - Tvätta och torka sig. Sköta hud, naglar, tänder, hår och könsorgan
- Toalettbesök - Kontrollera urinering och avföring, sköta menstruation, komma till lämplig plats, ställning samt hantering av kläder, torka sig
- Av- och påklädning - Av- och påklädning samt val av lämplig klädsel
- Äta, dricka - Dela mat, öppna flaskor och burkar, använda bestick och föra mat och dryck till munnen på ett kulturellt accepterat sätt
- Sköta sin egen hälsa - Upprätthålla lämplig kost, fysisk aktivitetsnivå, undvika hälsorisker, följa medicinska ordinationer och andra hälsoråd för att uppnå fysiskt och psykiskt välbefinnande

Hemliv

- Handla, laga mat, städa, tvätta, sköta bostaden, husdjur och anhöriga

Mellanmänskliga interaktioner och relationer

- Interaktioner med människor på ett i sammanhanget lämpligt och socialt passande sätt. Familj, släkt, vänner, sexuella relationer, ledsagare, assistenter, personal, okända kontakter

Viktiga livsområden

- Utbildning, arbete, ekonomiska transaktioner, försäkringsmedicinsk utredning

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

- Utföra och vara engagerad i lek, spel, sport, konst, kultur, hobbies, resor, umgänge, spontana och organiserade fritidsaktiviteter t ex fysisk träning, nöjen, teater, konstutställning, hantverk, handarbete, spela musikinstrument, resa mm

Omgivningsfaktorer

Produkter och teknik

- Utredning och utprovning av hjälpmedel, bostadsanpassning

Läkare

- Klinisk bedömning av allmäntillstånd, modifierad neurologisk undersökning inklusive synanamnes, respiration, cirkulation, smärta, sömn, ångest och depressiva tillstånd
- Genomgång av aktuell läkemedelsbehandling
- Genomgång och uppföljning av aktuella undersökningar och laboratorieprover
- Granska akuta radiologiska undersökningar som DT och MRT hjärna
- Värdera risk för hydrocefalusutveckling samt notera om patienten har likvordrainerande shunt
- Förnya vid behov DT hjärna, ev MRT för bedömning av skadeutbredning
- Neurofysiologisk utredning vid behov: EEG
- Bedömning av körkorts- och vapeninnehav, ställningstagande till anmälan
- Vid behov fatta och dokumentera beslut om eventuell vårdbegränsning